

MAVILÁG

Cluj-Kolozsvár, 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Szombat, december 1.

A kormány teljes erővel dolgozik a súlyos pénzügyi nehézségek elhárításán

(Bukarest) Alevra tábornok tegnap expozét tartott a Cfr. főtisztviselői előtt. Meg fogja szüntetni a bürokráciát és a politikát a vasútnál és a külföldi tőke segítségével reorganizálja.

Popovici pénzügyminiszter és Burileanu a Nemzeti Bank kormányzója tegnap a német szerződés kapcsán teljes megegyezésre jutottak. Megcáfolták azt a hírt, hogy a kormány a Banca Nationalától akar kölcsönt fölvenni, ellenkezőleg, az új kormány már eddig is több esedékességét fizette vissza a banknak.

December 31-én esedékes a Banca Comerciala Italiana 12 millió dolláros kölcsönének visszafizetése. A kormány azt kéri, hogy 3 hónapra hosszabbítsák meg ezt a hitelt, minthogy az előző kormány nem hagyott erre fedezetet.

Manin ma utasításokkal látta el Rascanut, az optánsdelegáció elnökét.

Mi van a kölcsönnel

A bukaresti sajtó — az is amely közel áll a kormányhoz — nem ir optimizmussal a kölcsöntárgyalások közeli kilátásairól. Az Adeverul szerint Rist, a francia bank kormányzója, azért járt Bukarestben, hogy bejelentse: a költségvetés egyensúlyba hozása nélkül nem lehet szó a stabilizációról és a kölcsönről. Már pedig az új költségvetés január vége előtt aligha lesz készen. Az állampénztárban ma hétmilliárd lej a deficit, a liberális kormány nagy előlegeket vett fel a nemzeti banktól és ezzel kitette az országot az infláció veszedelemének. Rist a költségvetési egyensúly helyreállítására az állami adók felemelését javasolta s állítólag azért utazott el hirtelen, mert a kormány ezt nem akarta elfogadni. A külföldi bankárok is táviratilag jelentették, hogy egyelőre nem látják célszerűnek bukaresti látogatásukat. A kormány minden figyelme most Németország felé terelődött.

Az Adeverul végül a következőket írja:

— A kormánynak meg kell értenie, hogy most nincs itt az ideje a hosszas tárgyalásoknak. Kell, hogy a kormány bátorságot vegyen magának. Hozzá kell nyulni az egyetlen megoldási módhoz, amely ugyan nagyon fájdalmas áldozatokkal jár, azonban ma az egyetlen út ahhoz, hogy a mostani gazdasági káoszról kiejelkélhessünk.

Az Adeverul egyelőre bizonytalanságban hagyja olvasóit, hogy milyen „fájdalmas áldozatok”-ra van szükség, hogy meg lehessen menteni az országot. Bukaresti pénzügyi körökben az Adeverul cikke

óriási feltűnést keltett és a legkülönbözőbb találgatásokra adott alkalmat.

Mint ismeretes, a kormány Raduceanu közmunatügyi minisztert bizta meg azzal, hogy a német-román egyezményre vonatkozó utolsó műveleteket elvégezze.

Raduceanu miniszter elutazása előtt több órán keresztül tárgyalt Popovici Mihály pénzügyminiszterrel, aki instrukciókkal látta el a külföldre utazó megbízottat. A tárgyalások után Raduceanu tegnap este az orient expresszel Berlinbe utazott.

Itt említjük meg, hogy Lugojanu miniszterelnökségi államtitkár ma délelőtt szintén megbeszéléseket tartott Popovics Mihály pénzügyminiszterrel a kölcsöntárgyalások folytatására vonatkozólag.

Lugojanu államtitkár ma este utazik Párisba. Kiszivárgott hírek szerint Lugojanu már a jövő hét folyamán vissza jön az országba és a kormány tagjai biztosra veszik, hogy kész kölcsönszerződést hoz magával Párisból.

A fővárosi egyetemi tanács a rendért

A tegnapi nap folyamán az antiszemita ligához tartozó diákok a

Kézdivásárhely magyar polgármestere antiszemita botrányt rendezett

(Kézdivásárhely.) Az Európa-étteremben dr. Török Zoltán polgármesterhelyettes nagy antiszemita botrányt rendezett. Halállal fenyegette meg a zsidókat, akik el nem hagyják a helyiséget. Az ordító ember azt állította, hogy ő a magyar párt „cuzista csoportjához” tartozik és el fog banni

a zsidókkal.

Az igazga polgármesterhelyettes ellen feljelentést tettek a rendőrségen, de foglalkozni fog az esettel a magyar párt is, amelyről azt a valótlanságot állította Török, hogy kebelében egy szervezett cuzista csoport működik.

Az ukrán ellenforradalom

(Bécs) Az ukránai ellenforradalmi mozgolódás leküzdésére a szovjet nagyszámu karhatalmat összpontosított Délnyugat-országra. Varsói jelentés szerint a szoros határárt

Országország felé kénytelenek voltak még szigorúbbá tenni, mert egyes menekülő csoportok miatt több helyütt könnyen súlyossá válható határincidensek történtek.

Felmentették a diákrombolásból szerzett tórák eladásával vádolt egyetemi hallgatót

A kolozsvári hadbíróság ítéletét megváltoztatta a legfőbb katonai törvényszék és felmentette drd. Muresant

(Kolozsvár) A szomorú emlékü tavaly decemberi diákrombolások emléke kísértet megint a legfőbb katonai törvényszék egyik tárgyalásán.

Az idén tavasszal óriási szenzációt keltett. Kolozsváron, hogy a rendőrség letartóztatta és a hadbíróság elé állította Gidáli Ferenc kolozsvári kereskedőt, drd. Muresan Ioan ogsgizorlót és két kolozsvári nyomdászt, egy thora-eladási ügyből kifolyólag. Gidáli Ferenc kereskedőnél megjelent egy Suciu

nevű kolozsvári nyomdász és egy thorát kínált neki eladásra, amely a diákrombolásokból származott és teljesen épen maradt. Gidáli Ferenc az ajánlatot a zsidó hitközségnek közvetítette és megindult az alku úgy Gidáli, mint a hitközség megbízottja és a nyomdászok között.

Időközben a különös tóraeladási ügy a rendőrség tudomására jutott, amely letartóztatta a nyomdászt, valamint Gidáli Ferencet is. A nyomdászok a rendőrségen tett vallomások alapján letartóztatták

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sir. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 36. — Telefon 194. —
Előfizetési ár: egész évre 750 lej, félévre 380 lej, negyedévre 200 lej, egy hónapra 70 lej. Külföldre ezeknek az áraknak kétszerese.
— Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés ára: egy szó 2 lej, legkisebb apróhirdetés ára 25 lej.
— Kéziratokat nem adunk vissza.

drd. Muresanu Ioan jogszigorlót, akinek lakásán meg is találták a tórárt.

Az ügy a hadbíróság elé került, amely Gidáli rövid szabadságvesztésre ítélte, azon az alapon, hogy a rombolásban bűnrészes, mert először nem a hitközségnek, hanem a rendőrségnek kellett volna jelentse a tóra eladási ajánlatot. Suciu a tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő drd. Muresantól kapta a megbízást az eladásra, míg Muresan pedig azt állította, hogy ő nem akarta eladni a tórárt hanem visszaakarta azt juttatni Gidáli útján a hitközségnek.

A tóra eredetere vonatkozólag azt vallotta, hogy azt ismeretlen diákok hagyták a lakásán.

A hadbíróság úgy Suciu, mint Muresan Joant szabadság vesztésre ítélte.

Gidáli és Suciu leülték büntetésüket, míg drd. Muresan megfelelő bezzte az ítéletet a legfelsőbb katonai törvényszékhez. Az ügy végső forum ként a bukaresti második hadtest hadbírósága elé került, amely helyt adott drd. Muresanu védekezésének és felmentette az ellene emelt vádak alól.

A BELÜGYMINISZTER TÁVIRATILAG MEGHOSSZABBÍTOTTA A KÁVÉHAZAK ÉS ÉTTERMEK ZÁRÓRÁJÁT

(Kolozsvár) Ma délelőtt távirati értesítés érkezett a belügyminiszteriumból a kolozsvári rendőrprefekturára, amely szerint a zárórát éttermekben éjszaka két óráig, kávéházakban pedig három óráig meghosszabbították, anélkül, hogy erre az időtartamra a sérelmezett záróradij fizetendő volna.

ÓRIÁSI PANAMABOTRÁY JUGOSZLÁVIÁBAN

(Belgrád) Az állami erdőbérletek ügyében kiküldött bizottság ma terjesztette be 2000 nyomtatott oldalra rugó jelentését. Eszerint az állami tisztviselők loptak, csaltak és sikkasztottak s a bérlőkkel összejátszva 800 millió dinárral megkárosították az államot. A botrány óriási. Az erdőügyi minisztert számos kijáró képviselőt és magasrangú hivatalnokokat vád alá fogják helyezni.

VAKMERŐ ÉKSZERLOPÁS BÉCSBEN

(Berlin) Vakmerő ékszerlopás történt a Friedrichstrasse egyik legelőkelőbb ékszerüzletében. A déli zárás előtt két fiatalember jelent meg az üzletben s nyakkendőjüket akart venni. Mig az elárusító egyiké kiszolgált a vevőt, a társa mintegy kétszáz ezer marka értékű platinaláncokkal, briliánsgyűrűkkel stb. tett ékszerdobozzal kerekelt oldott. A lopást csak későn vették észre, mikor a messzi járó fiatalemberek üldözéséről már szó sem lehetett. A tettesek kézrekerítő részére, ha az ékszerek is vissza kerülnek, az ékszerész tízezer marka jutalmat tűzött ki.

MILYEN LESZ AZ IDŐ

(Bécs) Az obszervatórium meteorológiai intézetének prognózisa szerint változékony időjárás várható reggeli ködökkel és lassu felmelegedéssel.

AZ ORKÁN AFRIKÁBAN

(Páris) Északafrika nyugati partjai mentén óriási orkán söpört végig. A parti négy rádióállomás beszüntette leadásait, hogy a szikratávírófelvévők felfoghassák az oceánról érkező segélykérő jeleket. A vihar Francia-Marokkóban is óriási károkat okozott.

EGYMÉTERES HÓ ESETT A SZERB-BOLGÁR HATÁRON

(Belgrád) Az időjárás erősen hidegre változott és az ország területén hóviharak dühöngenek. A szerb-bolgár határ mentén egy méter magas hó borítja a földet.

VÉSZJELEKNEK NÉZTEK A SZÁRADÓ LEPEDŐKET

(Páris) A Brerl melletti onessanti világítótorony öre az éj folyamán észrevette, hogy a szigeti világítótorony ablakából hatalmas fehér leplekkel integetnek. A toronyőr az integetést vészjeleknek nézte és értesítette a part őrségét, mely a dühöngő viharban élete kockázatásával megközelítette a világítótornyot, hogy kimentse lakóit a veszélyből.

A szigeti világítótorony öre megköszönte a parti őrség fáradságát és kijelentette, hogy nála semmiféle veszély nincsen. Tegnap nagymosás volt náluk és a lepedőket kitette száradni. A száradó lepedőket a szél ide-oda fújta és a szomszédos világítótorony öre ezt nézte vészjeleknek.

MEGTALÁLTÁK EGY NÉMET ISKOLAHAJÓ RONCSAIT

(Páris) A Sain Hochol öbölben a tenger felvetette a Pommern nevű német iskolahajó romjait, amelyet hét-főn hajnalban süllyesztett el a vihar Guerenesey szigete mellett. Az iskolahajó hajótörést szenvedett, legénységének azonban sikerült megmenekülni.

VASUTI KATASZTRÓFA JUGOSZLÁVIÁBAN

(Belgrád) A popesidari pályaudvaron a Popesivác felől jövő személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A katasztrófának egy halottja, 12 sebesültje van. Az anyagi kár jelentéktelen.

Az Emke igazgató-választmánya folyó évi december 19-én délután órákor az egyesület helyiségében (Calea Victoriei 44) igazgató-választmányi és folytatólag közgyűlést tart. Tárgy: Az alapszabályok ügye. Az ülésekre a jogosított tagokat tisztelettel meghívjuk. Kolozsvár, 1928. nov. 29. Az Emke elnöksége.

Figyelem!!

Magánnevő képviselők!
Magas jutalékhoz,
Állandó keresethez
Előkelő tartós egzisztenciához
jutnak szorgalmas képviselők magánfelek látogatásával
Megkeresések a bankképviselőkhöz intézendők:
D. JUPITER, WIEN I., SCHOTTENRING 9.

„Nem érek rá a toloncházba menni --- mert nászutra indulok“

Egy nagyváradi urileány állampolgársági kálváriája derűs csattanóval

(Budapest) Száraz paragrafusok utvesztőiben elindult kálvária érkezett derűs csattanóhoz a napokban.

B. Stefánia, nagyváradi urileány, akinek szülei néhány évvel ezelőtt meghaltak, már esztendő óta Budapesten lakott. A feltűnően szép fiatal leány, miután árván maradt, nem akart rokonai terhére lenni és ezért állásba ment. Pénztárosnő lett egy cukrászdában, ahol nagyon szerették az intelligens, megbízható urileányt. Pár hónappal ezelőtt kellemtelen meglepetésben volt része. Egy jelentéktelen kihágási ügygel kapcsolatban kihallgatták a rendőrségen, vallomásától jegyzőkönyv készült és később ennek alapján megállapították, hogy nagyváradi születésű és annak idején nem optált, tehát román állampolgárnak tekintendő. Ezen az alapon

kiutasították Magyarországról területéről.

A megrémült leány egyik hivatalból a másikba szaladgált. Hiába hivatkozott arra, hogy az optálási rendelet idején még valósággal gyerek volt, nem is gondolhatott arra, hogy szükség van valami lépésre.

— A törvény, törvény — mondták. — Mennie kell az országból.

A kiutasítási határidő lejárt, B. Stefánia azonban még nem ment el. Egy szép napon detektív jelent meg a lakásán és

a toloncházba vitte.

A kétségbeesett fiatal urileány

Megszökött a csaló török hercegnő Budapestről

(Budapest) A szőke Medjide Musztafa hercegnő, aki férjével való háboruságával, kalandos szökésével és egyéb viselt dolgaival már sokszor állt az érdeklődés homlok-

terében, most újabb munkát adott a magyar hatóságoknak.

A hercegnő, aki tudvalevőleg elvált a férjétől, írói és művészi pályára lépett. Előbb könyvet írt Ab-

napokat töltött a toloncházban. Innen írt levelet Altorjay Sándor dr. ügyvédnek, aki eljárta érdekében és egy hónapi haladékot szerzett számára. B. Stefánia erre kiszabadult a toloncházból és jóakarói bejuttatták egy bankba, hogy az egy hónapi haladék alatt megszerezhesse az utiköltséget. Ez az egy hónap a napokban letelt. Másnap

újra detektív jelent meg a lakásán,

hogy fogatosítsa a kiutasítási végzést. Bekopogtatott a lakásba, ahol éppen vidám hangulatban levő társaságot talált.

— B. Stefániát keresem — mondtotta és mikor az jelentkezett, elmondta, miért jött.

— Sajnálom — hangzott a válasz — nem mehetek a toloncházba. Nem érek rá, mert éppen most indulok nászutra.

Ezzel elővette a kerületi anyakönyvezető bizonyítványát, amelyből kiderült, hogy

B. Stefánia éppen ezen a napon kötött házasságot

egy banktisztviselővel, aki a bankban ismerte meg és rövidesen feleségül vette. A detektív éppen az esküvői ebédhez érkezett. A férj magyar állampolgár, magyar állampolgár lett a feleség is, akit most már többé nem fenyeget a toloncház és a kiutasítás veszélye. A detektív mosolyogva vette tudomásul a változást, melegen gratulált a fiatal párnak és eltávozott.

dul Hamid szultán háreme titkáról, majd pedig egy moziszekecs keretében lépett a nyilvánosság elé. Hosszu ideig szerepelt a fővárosban is, majd vidéki turnéra indult, amikor pedig befejezte körutját, ismét a fővárosba tette át székhelyét és itt a Bristol-szállóban bérlet lakást. Csaknem teljes visszavonultságban élt az előkelő dunaparti szállóban, úgy, hogy méltán keltett nagy feltűnést, amikor tegnap a főkapitányság detektívjei jöttek Medjide hercegnőért, hogy előállítsák a rendőrség bűnügyi osztályára. A detektívek látogatásának érdekes előzménye van. A főkapitányságra ugyanis feljelentés érkezett a hercegnő ellen, amelyben csalással vádolják. A feljelentést a miskolci Széchenyi-bár igazgatósága tette meg, mert Medjide Musztafa le-szerződött a bárba táncosnőnek felvett ötszáz pengő előleget is, de november 15-én, amikor meg kellett volna kezdenie szereplését, nem jelentkezett, sőt nem küldte vissza a pénzt sem.

A bár igazgatósága érélyes levelet küldött Medjide hercegnőnek, de a felszólítások válasz nélkül maradtak. Erre azután a mulatóhely vezetősége a rendőrséghez fordult. A feljelentésnek különös érdekessége az, hogy azon a címen, hogy Medjide hercegnőnek sem vagyona, sem foglalkozása nincsen, külföldi állampolgár, utlevéllel rendelkezik és szökésétől lehet tartani, Abdul Kadir volt felesége letartóztatását kérték a rendőrségtől.

A szökés gyanúja alaposnak is bizonyult, mert a detektívek a Bristolban hiába keresték a hercegnőt. A szálló személyzete közölte a rendőrség embereivel, hogy Medjide Musztafa öt nappal ezelőtt elköltözött a hotelből és Budapestről Konstantinápolyba utazott. A kapott felvilágosítás után a rendőrség a kiadott rendelet értelmében elrendelte Medjide hercegnő körözését. Elsősorban azt állapítják meg a határrendőrségek útján, hogy a hercegnő valóban elhagyta-e az országot. Ha a nyomozás során megállapítják, hogy Medjide Musztafa tényleg Konstantinápolyban tartózkodik, a rendőrség átír az ottani rendőrséghez, hogy ott folytassák le a bűnügyi eljárást a török szultán volt menyje ellen.

No. 1948/1928.

Árverési hirdetmény

December 1-én d. u. 1/25 órai kezdettel Dr. Comsa kir. közjegyző közbenjöttével

nyilvános árverésen

elad értéken aluli árban is műtárgyakat, ékszereket, hírneves festményeket a Grätz műkereskedő cég Piața Unirii 8 szám alatti üzletében

A Magyar Színház

óriási filmatrakciója! Monty Banks legújabb, legragyogóbb vigjátéka! Európa és Amerika legbrilliansabb mozi-szenzációja

Premier! Romániában először! Nevető orkánok!

EVA ALMAJA

Szinre kerül a Magyar Színházban: szombaton este fél 8 és fél 10 órákor. Vasárnap: délután fél 4, este fél 6, fél 8 és fél 10 órákor. Hétfőn: fél 4 és fél 6 órákor.

A romániai államvasutak bevétele rohamosan csökken, mert a szállítási díjszabás meghaladja a forgalom teherbíró-képességét

Gociman Aurel dr. könyve a vasutak szállítási politikájáról

(Kolozsvár) Románia gazdasági politikájának sorában jelentős helyet foglal el az államvasutak politikája, amelynek helytelen kinövésai nem egy ízben valóságos kerekváltók voltak a gazdasági fejlődésnek. Sajnálaos, hogy a szállítási politika Romániában még ma is elhanyagolt tudományos ág, holott a közlekedési vállalkozások alkalmával is tapasztalhattuk, hogy a külföld mennyire érdeklődik a vasut iránt. Annak tökéletesítését pedig nem helytelen rendelkezésekkel, hanem komoly studiumok alapján inaugurált reformok útján lehet csak megvalósítani.

Idejében jött tehát az a szakmunka, amelyet dr. Gociman Aurel, kiváló román ujságíró kollégánk adott ki könyv alakban „A vasutak szállítási politikája” cím alatt.

A komoly adatokkal alátámasztott studium tendenciája oda irányul, hogy az egyesülés előtt a Regátnak alig 3000 km.-t kitevő vasuthálózatát könnyen lehetett vezetni egy rafináltabb szállítási politika híján is, mert Romániának nem volt komplikált gazdasági élete. Az egyesülés után azonban a helyzet teljesen megváltozott. Mindenekelőtt

a Regát vasuthálózata megnégyszereződött úgy, hogy ma 12.000 km.-t tesz ki.

Az ország közgazdasági képe is alig hasonlít valahán a régi Regátéra. Nagyromániának ma fejlett ipari vidékei vannak, a közgazdasági élet azonban oly komplikált, hogy vasutainknak föltétlenül szüksége van egy céltudatos szállítási politikára, az ország jövője érdekében.

A könyv első része a vasutrendszerekkel foglalkozik, továbbá a szállítási illetékek elméletével és azokkal a szabályokkal, amelyeknek alapján a szállítási illeték kialakul. Példákkal mutatja ki, hogy

a külföldi vasutak hogyan pártfogolták az ipart és kereskedelmet szállítási politikájukkal.

Ez egyik legfontosabb fejezete a könyvnek, amely mintegy ösztönzi a romániai államvasutak vezetőit, hogy igyekezzenek tanulni a külföldi példákból, mindenekelőtt pedig tartsák szem előtt a neves angol szállításpolitikus Aeworth három alapelvét.

A további fejezet a tarifatechnikát és tarifapolitikát tárgyalja és ezzel a szerző áttér a romániai vasutak helyzetére. Románia államosítási politikájáról beszél az iparpártoláshoz a szállítási politika kapcsán, vasutvonalaink új csoportosításáról, új építkezéseinkről.

rámutatva mindenütt a hiányosságokra

Mintegy rövid kivonatban mutat rá arra, hogy mindattól, amit a szállítási politika elért külföldön, nálunk alkalmazva van-e és miként? Objektíven, de kissé pesszimistikusan

megállapítja végül, hogy igen sok tennivalónk van még a téren.

Románia az utódállamoktól egy fejlett vasuthálózatot örökölt, a

mely azonban nem szolgálja mindenképpen Románia szállításpolitikai érdekeit. Kevés figyelemben részesül romániai közgazdasági helyzet tanulmányozása, annak ellenére, hogy

helyes szállításpolitikát csak is a közgazdasági viszonyok teljes és tökéletes ismeretével lehet inaugurálni.

Tarifarendszerünk ötletszerű, hi-

nyos úgy tarifatechnikailag, mint gazdasági életünk viszonyaihoz való alkalmazkodásában. Aeworth három alaptétele:

igyekezzetek minél több forgalmat szerezni, a szállítási illetékek ne haladják felül a forgalom teherbíró képességét

és ne legyenek oly alacsonyok sem, hogy az önköltséget ne éri el, — figyelmen kívül marad nálunk.

A szállítási illetékek ötletszerűségéről beszélve, egy rövid statisztikát közöl, melynek adataiból megállapítható, hogy

1926, 1927 és 1928 évek január hónapjában a szállított áruk és személyek állandóan csökkennek.

A személyforgalom 23.55%-kal, a

gyorsírforgalom nem kevesebb, mint 56%-kal, a teheráruforgalom pedig 20%-kal esett.

Mindezekről azt a következtetést vonja le, hogy

szállítási díjszabásunk már réggen meghaladja a forgalom teherbíró képességét.

Hogy a CFR ne veszítse el eddigi forgalmát is és ne tegye ki magát egy valóságos pénzügyi katasztrófának, a vasutak vezetői haladék nélkül rá kell térjenek a tudományos és gyakorlati szállításpolitikai által megállapított utakra.

Gociman dr. könyve Kolozsváron jelent meg és az közgazdasági körökben nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert ez az első ilyen irányú munka Romániában.

Az erdélyi igazságszolgáltatás megreformálására konkrét törvényjavaslatokat terjeszt a kormány elé a kolozsvári ügyvédi kamara

A bélyegtörvény eltörlését és a gyorsított eljárás módosítását kéri az ügyvédek

(Kolozsvár) Románia gazdasági életének egyik megoldatlan problémája az igazságszolgáltatás, mely különböző egységesítések folytán távolról sem felel meg azoknak a követelményeknek, amelyeket különösen a csatolt területek gazdasági prosperitása megkívánna.

A különböző gazdasági testületek, valamint az ország ügyvédi kamarái évek óta folytatnak hiábavaló harcot a gazdasági vérkeringést megbénító bírósági rendszer megváltoztatásáért, eredményt azonban nem tudtak elérni, mert

a felelős kormánytényezők radikális intézkedések helyett az állandó ígéretésekkel is beérték.

Az új kormány munkaprogramjának egyik főpontját képezi az igazságszolgáltatás gyökeres megreformálása a köz eminens érdekeinek megfelelően.

Az ügyvédi kamarák központi szövetsége a kormány reformációs programja értelmében széleskörű akciót

kezdett memorandumok elkészítésére, amelyekkel a kormány munkáját akarják megkönnyíteni az igazságszolgáltatás normalizálásánál.

Ebben az akcióban különösen a kolozsvári ügyvédi kamara vesz aktív részt, amely

legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy kész törvénytervezeteket fog a kormány elé terjeszteni.

amelyben orvosolni kívánják a csatolt területek jogszolgáltatásának összes sérelmeit.

Az akcióval kapcsolatban kérdést intéztünk Suciu János dr. dékánhoz, az ügyvédi kamara vezetőjéhez, aki a következőket mondotta:

— Az erdélyi és bánági ügyvédi kamaráknak évek óta legfőbb törekvésük, hogy

az Okiráltságból kiterjesztett gyorsított eljárási rendszert megváltoztassa az államkormányzat.

Ez a rendszer ugyanis nem vált be az

erdélyi bíróságnál, mert komplikált és nehezkesé tette a pereskedést. Ez pedig a gazdasági életre nézve óriási kihatással volt, mert egyidejűben a külföldi cégek megtagadták a romániai kereskedőknek nyújtott hitelt azon a címen, hogy per esetén túl sokáig kell várjanak követelésük egyenlítéséig.

— A másik fontos probléma

a bélyegtörvény, amelynek teljes eltörlését fogjuk kérni.

A bélyegtörvény intézkedései ugyanis zavarosak és az erdélyi jogszolgáltatás rendszerében elfogadhatatlan. Ennek hibás intézkedéseit nemcsak a pereskedő közönség, de az ügyvédek is nagyon megsínylik.

— A kolozsvári ügyvédi kamara tervbe vette még, hogy konkrét előterjesztést fog tenni a kormánynak

a bírósági alkalmazottak létszámának feleltetésére.

Ma ugyanis az a helyzet, hogy az évek folyamán hatalmas restanciák gyűltek fel a bíróságoknál és éves perek vannak, amelyeket munkaerő híján nem lehetett idejében feldolgozni. Nyitott kérdés még a telekkönyvek rendezése is, ahol szintén hatalmas restanciák vannak feldolgozatlanul.

— A kolozsvári ügyvédi kamara — fejezte be nyilatkozatát Suciu dékán —

elhatározta, hogy konkrét törvényjavaslatokat fog a kormány elé terjeszteni,

hogy ezáltal is megkönnyítse a reorganizáció nehéz munkáját.

Erdély és Bánág gazdasági élete mindenestre érthető érdeklődéssel kíséri az ügyvédek akcióját, mert az igazságszolgáltatás normalizálása egyik elengedhetetlen kitévője a várva-várt gazdasági konszolidációnak.

— Ismeretterjesztő előadás a Magánalkalmazottak Szövetségében. Folyó hó 30-án, péntek este 8 órakor dr. Tulogdy János professzor „A föld élete” címen előadást tart vetített képekkel a Magánalkalmazottak Otthonában, Farakas-u. 7. alatt. Ezen ismeretterjesztő és tanulságos előadás teljesen ingyenes és vendégeket szívesen látnak.

* Dr. Mandel fordító irodáját áthelyezte Str. Memorandului (Unió-u.) 9. szám alá.

Halló! Rádiózó!

Kapható Romániában is a

Magyar Rádióamatőr

A legnívósabb magyar rádiószakiap, nélkülözhetetlen minden kezdő és haladó amatőrnek.

Kérje minden ujságárusnál!

ARA 40 LEJ, ELŐFIZETÉS EGY ÉVRE 400 L.

Előfizetést felvesz a vezérképviselő:

Pallas könyv- és lapterjesztő Cluj

Halló!

Rádióamatőr!!

Nem végeladással

Nem nagyhangu reklámmal

Nem üzlet átszervezéssel akar vásárló közönséget

HANEM

Jó minőségű áruval Szolid kiszolgálással Olcsó árakkal

A GÓLYA-ÁRUHÁZ

Harmincnégy évig volt menyasszony a szép Ilonka, aki most tizenötezer ebéd és vacsora árért pörölte hűtlen vőlegényét

(Budapest) A közeli napokban olyan érdekes per kerül elbírálásra a törvényszék előtt, amelyhez hasonló még nem foglalkoztatta a magyar bíróságot.

Egy Andrássy-utji trafikoszó in-
tített keresetet a Beszkárt egyik
főtisztviselője ellen

több, mint tizenötezer ebéd és vacsora árért, amelyet az alperes harmincnégy év alatt fogyasztott el nála vendégként, mialatt a vőlegénye volt.

A per indító oka az volt, hogy a vőlegény, aki harmincnégy év alatt valóban megunhatta a mátkaságot, néhány héttel ezelőtt meg-
nősült, de nem a régi ideálját, ha-
nem rövid ismeretség után egy má-
sik nőt vett el feleségül. A kereset
szerint cserbenhagyott menyasz-
szony, Rechnitzer Ilka, valamikor
ünnepelt szépsége volt Pestnek. A
millenniumi kiállítás alkalmából ren-
dezett szépségversenyen, amelyre
az ország legszebb leányai össze-
gyűltek,

ő nyerte az első díjat.

Akkoriban sokat írtak róla és a
fiatal leány, aki nemcsak szép, ha-
nem ügyes is volt, pár hónappal
győzelme után trafikot nyitott a
fővárosban.

Az akkor rohamosan fejlődésben
levő Pesten

**ez volt az első trafik az And-
rássy-uton.**

A gyönyörű trafikoszónak persze
hamar híre ment és a letűnt idők
előkelőségei valamennyien nála
szerezték be szívtárszükségletüket.
Minden mágnás, minden dzsentri
nála vásárolt, de Vázsonyival az
élikön odajártak a politikusok is.
A „szép Ilonkának” persze sok
udvarlója akadt, de ő leginkább egy
fiatal mérnökhöz vonzódott. Sze-
relem fejlődött ki közöttük és meg-
tartották az eljegyzést is, de

**a férfi családja minduntalan
akadályokat gördített a házas-
ság megkötése elé.**

A fiatalok azért mindennap talál-
koztak és várták, hogy a szülők
szíve megenyhül. Így szaladtak
gyors egymásutánban az esztendő.
Közben a férfi súlyos betegséget
szerzett, amely az akkori orvostu-
domány szerint gyógyíthatatlan
volt.

A későbbi években azután már
ez a betegség hátráltatta a házas-
ságot. De a bensőséges kapcsolat
azért nem bomlott fel. A szép
menyasszony türelmesen várt, hogy
vőlegénye meggyógyuljon. Olyan
nagy volt a szerelem, hogy ugylát-
szott sohasem szűnik meg. Megtör-
tént, az is, hogy a mérnök egy fél-
tékenységi jelenetből kifolyólag

**a nyílt uccán leszúrta meny-
asszonyát.**

A leány kórházba került, de nem
árulta el támadója nevét. Három
bordaát operálták ki a sebesülés
miatt, de a szövődmények sem vetet-
tek véget a szerelemnek. Mikor
hosszu hónapok múlva Rechnitzer
Ilka felgyógyult, nem panaszkod-
t, csak türelmesen várt tovább.

**Harmincnégy év telt el az es-
küvőre várásában.**

A daliás vőlegény öszhaju öreg-
ember lett, a menyasszony pedig
rámcsosarcu vénkisasszony.

Közben nagy lépésekkel haladt
előre az orvostudomány is. Tudós
professzorok kezelték a mérnököt,
akit betegsége alatt menyasszonya

SABARIA—KISPEST 0:0

(Budapest) A Sabaria együttese
külföldi turája előtt ma játszotta le
Szombathelyen utolsó belföldi mérkő-
zését a Kispest csapatával. A bajnoki
forduló e mérkőzése gól nélkül dön-
tetlenül végződött. Végeredmény te-
hát 0:0. A mérkőzés nagyobb részé-
ben a Sabaria volt fölényben, de csa-

támogatott és tökéletesen kigyó-
gyították.

**Most már semmi sem állt a há-
zasságkötés útjába, csak a
szerelem.**

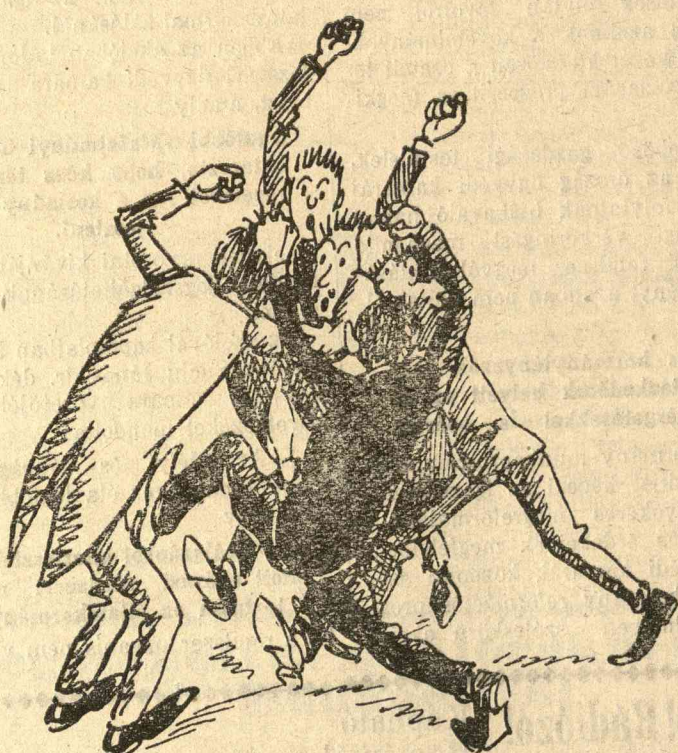
A fehérhaju vőlegény ugyanis
szerelmes lett egy másik nőbe, akit
rövid ismeretség után feleségül is
vett.

Ezzel azután vége is szakadt a
hosszu mátkaságnak, amelyhez ha-
sonlóra még bizonyára alig volt
példa a szerelem sokezer éves tör-
ténetében.

A csalódott Rechnitzer Ilka most
elkeseredésében a bírósághoz for-
dult. Pert indított volt vőlegénye
ellen a jegyesség költségéért, vala-
mint a sebesülésből származó sza-
natóriumi és ápolási díjakért. Ösz-
szesen harminchatezer pengőt kö-
vetel. Az elmúlt harmincnégy év-
ért nem kér semmit.

tárait a kapu előtt ezúttal sem kísérté
szerencse. Kornerarany 7:0 a Sabaria
javára. Különösen a második félidő-
ben volt nagy fölényben a Sabaria
csapata, amikor Kispest hosszú ide-
ig beszorult a saját térfelére s nem
tudott felszabadulni a szombathelyiek
nyomasztó fölénye alól.

Béke a pártokban

A pártok kommunikációját jelentik: „A pártvezetőség a legnagyobb egyet-
értésben megejtette a jelöléseket...”

Arban és minőségben csak a

MOSKOVITS-KALAPSZALON

vezet. Alakítások gyor-
san és olcsón készülnek

CLUJ
REGELE FERDINAND 3.
(AZ UDVARBAN)

MIKULÁS NAPJÁRA

mielőtt bármit vásárolna, okvetlen keresse fel a

CULTURA-könyvkereskedést

a Mátyás király ucca elején, ahol képes- és ifjúsági könyveket
nagy választékban és a legolcsóbb áron vásárolhat.

Szabad megtekintés, vételkötelezettség nélkül!!!

Egy matróz kalandjai

(London) A „Rheinfels” nevű
hajónak Alfred Spitz nevű matróza
a legvakmerőbb fiatal emberek közé
tartozott. Az árbócköteleken egész
akrobatikai mutatványokkal ejtette
ámulatba társait, akik lélegzetet
viasszafojtva figyelték szédületes
ügyeskedéseit. Egy alkalommal
Spitz egy az árbóc tetejére repült
ritka szép madarat akart elfogni.
Felkuszott a köteleken, de amint
fölbírt, megszédült és lezuhant a hul-
lámokba. Már este volt és senki
sem vette észre a fiatal ember sze-
renesétlenségét. Mikor Spitz ismét
felbukkant, a hajó már messzire
járt és a matróz hasztalan kiabált.
senki sem hallotta meg. A matróz
bár tudta, hogy a tengemek ezen
a részén sok bálna szokott tartó-
zkodni, nem vesztette el bátorságát,
hanem teljes erővel uszni kezdett
a part felé, amely számítása szerint
nem lehetett nagyon messzire. Köz-
ben két gőzös is elhaladt mellette.
de a habokkal küzködő matrózt
senki sem vette észre. Lassan kiví-
lágosodott és a matróz legnagyobb
rémületére észrevette, hogy a ten-
ger áramlata éppen az ellenkező
irányba sodorta és még messzebb
ragadta a parttól. Azután a nap
kezdett sűtni és kegyetlenül per-
zselték a fiatal ember fejét, nyakát,
a szomjúság is gyötörni kezdte.

Ekkor egy újabb veszedelem
lépett fel: — megjelentek a bál-
nák. A hatalmas állatok sűrűkrez-
tek a napon, egyik-másik észre is
vette a matrózt, de nem támadták
meg. A matróznak eszébe jutott,
hogy az óriási állatok nem minden-
két támadnak meg. A szag után
indulnak. A matróz tehát most már
bátrabban uszott, pedig az egyik
bálna közvetlen közelében fújtotta
a vizet. Azután tengeri madarak
kezdtek a feje fölött keringeni és
le-lecsaptak rá. Ilyenkor mindig
a víz alá bukott, hogy megmen-
eküljön. Az egyik madár békésen a
vállaira telepedett és órákig vi-
tette magát. Így küzködött, vergő-
dött a szemcsétlen egész nap. Is-
mét esteledni kezdett, mikor a lát-
határon hajó tűnt fel. A kimerült
ember kiáltani már nem tudott,
csak karjaival csapkodott, intege-
tett. Ekkor észrevette, hogy a hajó-
ról mentőcsónakot bocsátanak a
vízre. Azután elvesztette eszméle-
tét. Mikor magához tért, a „Liane”
nevi hajón találta magát. Negy-
vennyolc órát fektűt önkívületben.
Akkor kissé erőre kapott. Így tudta
meg, hogy a hajó másodtisztje
vette észre, amint távcsővel a
láthatárt kémlelte. Ezután nyolc
napig fektűt ismét erős lázban. De
a matróz ereje diadalmaszkodott, —
nemsokára felgyógyult. A „Liane”
Kalkuttában kötött ki és oda ér-
kezett két nap múlva a „Rheinfels”
is, amelynek kapitánya most már
átvehette matrózát, aki huszonnyolc
órát töltött a tengerben, bálnák
között.

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, mégis csak érdekes, hogy a magyar párt teljesen letagadja a szenátorválasztásokra kötött paktumját, azután mégis csak beismeri, hogy folytatott tárgyalásokat ez irányban.

— Hasonlít nagyon az ügy a vak koldus esetéhez, aki az uccán meg-szólított egy jólöltözött urat és al-mizsnát kért:

„Nagyságos ur, alamizsnát a sze-gény világtalannak” — mondotta és kinyújtotta a kezeit.

Az ur már éppen nyult a zsebé-be, amikor jól szemügyre vette a kéregetőt és dühösen így szólt:

„Maga meri azt mondani, hogy világtalan? Hiszen tegnap láttam itt az uccán újságot olvasni!”

A koldus megbotráncozva felelt: „Ugyan, hogy mondhat ilyent a nagyságos ur? Csak a képeket nézegettem a lapban.”

— Szóval a magyar párt sem kötött paktumot, hanem csak a szenátori mandátumokat nézegette? — Amennyire a hivatalosból kide-rül, így van.

— Mit szól hozzá, hogy a jelöl-listák körül óriási elégedetlenség mutatkozik és minden jelölt azt mondja, hogy csak ő az igazi, többi pedig nem érdemli a jelölést?

— Már láttunk ehhez hasonló ese-tet. Egy ur megkérdezi az elmegyógy-intézetben az egyik betegét:

„Ön bizonyára ápoló ebben az elmegyógyintézetben. Kik itt az ér-dekes betegek?”

„Van itt nyolc beteg. Mind a nyolc azt hiszi magáról, hogy ő Na-poleon.”

Azután a kérdezőhöz hajlik és ti-lokzatosan odasugja:

„Csak hadd veszekedjenek kérem, mert Napoleon én vagyok.”

— Na de tessék megmagyarázni részletesebben a dolgot, a listákon levők közül melyik mondja, hogy ő az igazi?

— Amelyiket éppen megkérdezi és mára ebben maradunk.

— Mit szól dr. Sámuel Jenő Kolozs-vár, Calea Reg. Ferdinandon levő fér-fidivat üzletéhez?

— Ott paktum nélkül is vásárolhat.

Egyensúlyba hozták Kolozs-vár jövő évi költségvetésének tervezetét

195 milliós bevétel mellett, 195 milliós kiadásból állana az új költségvetés — Megbirja-e fizetni Kolozsvár polgársága a költségvetés 12 milliós növekedését? — Mi van a telepádók felülvizsgálásával?

(Kolozsvár) Az idei költségvetés képe kezd kialakulni. A fantasztikus összeget kitevő költségvetési tervezetek végösszegei napról-napra olvadnak le és a mai napon dr. Simon pénzügyi tanácsosnak sikerült a költségvetés tervezetét legyenlegbe hozni.

Dr. Simon nyilatkozata szerint az új költségvetés 195 millióra rugna, ami kerek 12 millióval több, mint az idei költségvetés, amelyet még mindig nyög a város polgársága.

A pénzügyi tanácsos szerint a közvetlen városi taxákat nem emelték és azok, mint jövedelmi tétel a jövő évi költségvetés keretében is 28 millió lejben vannak feltüntetve. Dr. Simon állítása szerint

ez az összeg igen csekély terhet ró a város lakosságára, mert a költségvetés többi bevételi tételét az üzemek és a városi birtokok jövedelméből származó összegek teszik.

Ezzel szemben a helyzet az, hogy a város polgársága ezt a 28 millió közvetlen városi taxát nem bírja meg, amit bizonyít az, hogy a város adóhivatala majd minden városi taxát fizető polgárnál foglalni volt kénytelen. Dícséretére legyen mondván a városi adóhivatalnak, hogy végrehajtást sehol sem fogatatosított, azonban az a tény, hogy az árverés kifizése nélkül semki sem fizet városi taxát, mégis azt bizonyítja, hogy a 28 milliós tételt sem bírja meg. Ezt különben a törvényhatósági bizottság közgyűlésén is számos ízben kifejtették és tudtunkkal legutóbb egy három-

tagu bizottság alakult, amely a ki-vetett városi taxák ügyét kellett volna felülvizsgálnia. A bizottság az állandó választmány egy tagjából, a törvényhatósági bizottság és a Kereskedő Tanács megbízottjaiból alakult meg, azonban működéséről mai napig semmit sem hallottunk.

A városi taxákat felülvizsgáló bizottságnak pedig sürgősen jelentést kellene tenni a helyzetről, hogy a költségvetés végleges összeállításánál ne essen a városi tanács megint abba a hibába, hogy magasabban szabja meg a taxa bevételből elő-írányzott összeget, mint amennyit a város lakossága elbír.

A költségvetés kiadási tételének súlyos hibája, hogy szociálpolitikai célokra, — melyek Kolozsvár leg-szegényebb lakossága számára annyira fontosak volnának, — alig van valamelyes összeg felvéve.

A nyomorgó munkásság és kis-polgárság pedig igen jónéven vette volna, ha a költségvetés tételi kö-zött egy tudógondozó, csecsemőot-tonok, ingyen fa, ingyen tej és in-gyzen kenyér akciós költségei is sze-repeltek volna.

A bevételi tételeknek az idei költségvetéshez viszonyított 12 milliós többletét a vízmű és a vil-lanyüzem kibővítéséből akarja a városi tanács előteremteni.

Az idei költségvetés rövidesen a pénzügyi bizottság elé kerül, melynek döntése után a törvény-hatósági bizottság közgyűlése fog véglegesen dönteni a jövőévi költsé-gvetés végleges formája felett. Dr. Simon pénzügyi tanácsos véle-ménye szerint a 195 milliós költség-vetés reális. A törvényhatósági bi-zottság közgyűlésének feladatát ké-pezi annak megállapítása, hogy ez az állítás valóban megfelel-e a tényeknek.

KÉT KOLOZSVÁRI ORVOS PROFESSZORT DISZTAGJÁVÁ VÁLASZTOTT A NÉMET UROLÓGUSOK TUDOMÁNYOS EGYESÜLETBE

(Kolozsvár) Jakobovici kolozs-vári sebészprofesszor és dr. Teposu Emil urológus professzor meghívást kaptak a német orvosszövetségtől, hogy Berlinben tartsanak előadást egy speciális újfajta urológiai mű-tétről, amelyet százat meghaladó esetben hajtottak végre a kolozs-vári sebészeti klinika betegein óri-ási sikerrel.

A két kiváló orvosprofesszor, kik különben a francia urológiai társa-ságnak a disztagjai, a német meg-hívást elfogadták és a napokban Berlinben megtartották előadásukat nagyszámu orvos előtt. Az érdekes előadásnak óriási sikere volt és a német urológusok tudományos egyesülete elismerése gyanánt a két tudós orvosprofesszort disztag-jává választotta.

A munkásszínjászó társaság műsoros dé-lutánja az Építőmunkásokban vasárnap délután. A kolozsvári szakszervezetek kul-turbizottságának munkásszínjászó társa-sága december 2-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel műsoros délutánt rendez az Építőmunkás-Dalkar közreműködésével. Az igen nívónak ígérkező műsorból ki-emelkedik Huszárné Borsai Piroksa ének-művésznő dalaival. Színre kerül két egy-felvonásos szindarab, az egyik Keleti Mártonnak nagysikerű „Csókolaltom az anyósomat” című vígjátéka, a másik „Iván lelke” című orosz mesejáték, amelyet Nevorow novellájából Salamon László alkalmazott színpadra. Ezen kívül a munkásszínjászó társaság legjobbjai, Kassák és Morris Rosenfeld verseket szavalnak, lesz táncduett és két mandolinművés-szerepel még a műsoros délutánon.

* LAPUNK BUDAPESTEN állan-dóan olvasható a Park-szálloda ka-véházban, VIII., Baross-tér 19.

Orvosi hír. Dr. Ornstein Mária fogorvosi rendelőjét áthelyezte Cal-Regele Ferdinand 5. szám alá (Szabó Jenő ház). Rendel 9—12 és d. n. 4—7.

* Dr. Maior Aurelia száj- és fogbeteg-ségek szakorvosa rendelését újból meg-kezdte Heltai-ucca 2-a, d. u. 4—7. Tiszt-viselőknek és diákoknak 50 százalékos kedvezmény. Szegényeknek ingyen ke-relés.

Felelős szerkesztő: SERESS JÓZSEF

Halló 477!

Halló 477!

NE FÁZZON!

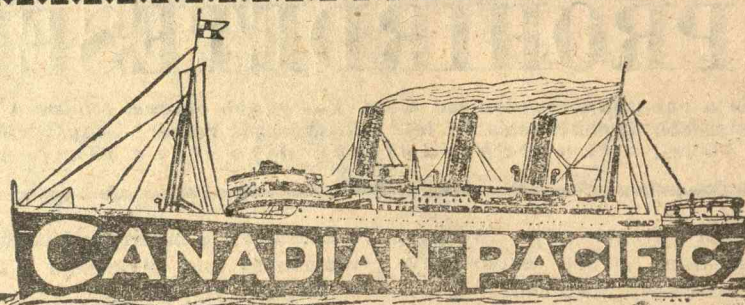
Prima kalóriájú, száraz, kemény hasábfát kap házhoz szállítva 1350 lejért ölenként és q-ként aprítva 90 lejért.

Gyertyán, hántott, bükk, tölgy és csertüzfát legolesóbban sze-rezhet be

RIMÓCZI & BALÁZS

fatelepen, Gyufagyár-ucca 13 (Antrepozite Banca Generala)

Tegyen próbarendelést!

A világ legnagyobb kanadai vasut és hajóstársasága

Miért örvend a Canadian Pacific olyan rendkívüli népszerűségnek?

Mert kitűnő az ellátás, pompás a kiszol-gálás, rendkívül kedélyes a környezet és mert az „Empres” express gőzzel kitűnő az összeköttetés. **Hamburg, Antwerpen és Cherbourgól Kanadába.** Közvetlenül minden átszállás nélkül, a hajó csak négy napig van a nyílt tengeren, a III. osztályban is kényelmes kabinok 2, 4, és 6 ágygal.

Az első csoport 1929. február közepén indul Kanadába.

Csak a CANADIAN PACIFIC vonalain uta-zik a kívándorló hazájából egészen a kanadai ren-deltetési helyig, egyazon vasut és hajóstársaság oltalmában, annak alkalmazottai vezetésével, a tár-ság vasutvonalán és hajóin. // Kerüljétek az érint-keztet a falvakban házaló toborzó ügynökökkel é-forduljatok közvetlenül és teljes bizalommal levél-ben vagy élőszóval a romániai vezérképviselőhez:

Canadian Pacific București. Calea Griviței 157., vagy ennek fiókjához: Cluj-Kolozsv r, Calea Regele Ferdinand No. 62

Csak azoknak a kíván-dorlóknak szerzi meg a romániai Canadian Paci-fic ingyenesen a Kana-dába szóló bevándorlási engedélyt és csak azok-Engedélyt és csak azok-nak biztosít Kanadába-jó munkát, akik jegyüket ezen társaság hajóira és vasutvonalaira váltják

Romániából a ka-nadai kikötőig a hajójegy ára 137 és fél dollár. Földmi-veseknek a kana-dai vasutjegy csak 25 dollár.

Rohan az autó, de rohan az idő is!

Az autón is tudni kell az időt

Szereljen autójára elegáns órát

600 lej darabonként

ASTRA

óra és ékszerüzlet Cluj, Str. Cipariu (Heltai-u.) 5